

[Jørgen Jensen.]

stagnation, vi er inde i, men sikre på fortsat stærk fremgang kan vi ikke være.

Og endnu en streg i billedet mangler. Vismændene, d. v. s. det økonomiske råds formandskab, har fortalt os, at staten må inddrive mere i skatter, end stigningen i de offentlige udgifter i sig selv tilsiger. Ellers kan det offentlige ikke bemægtige sig den arbejdskraft fra de private erhverv, som skal til for at gennemføre en øget offentlig aktivitet. Vi må jo ikke glemme, at tilgangen af arbejdskraft i de nærmeste år vil blive væsentlig mindre, end den har været i første halvdel af 1960'erne. Og det vil sige, at skatterne må stige endnu mere end statens udgifter; hverken 9, 7 eller 6 pct.s stigning eller 11, 9 eller 8 pct.s stigning, som vi hidtil har regnet med, er således tilstrækkeligt, hvis vi opstillede et statens indtægtsbudget i stedet for et statens udgiftsbudget. Jeg har forstået vismændene sådan, at hvis vi ikke følger deres anvisning, kan vi ikke opretholde den samfundsmæssige balance, så får vi den skarpeste konkurrence mellem det offentlige og det private erhvervsliv på arbejdsmarkedet, vi får lønglidning og inflation, eller rettere sagt: vi får mere inflation. Jeg tror, denne konkurrence vil indtræde under alle omstændigheder.

Hermed stilles man over for det fundamentale spørgsmål om samfundets og erhvervslivets bærekraft og bæreevne i forhold til den stadig stigende offentlige aktivitet. Der er en åbenbar fare for, at vi havner i en ond cirkel. Stigende statsudgifter beslægtet mere arbejdskraft, stigende skatter hæmmer kapitaldannelsen; følgen bliver mindre produktivitet fremgang og dermed mindre evne for samfundet som helhed til at bære stigende statsudgifter. Gennemtvinges de alligevel, forstærkes denne, skal vi sige negative proces. En og anden vil synes, at dette perspektiv på flere måder er særlig drastisk at skulle se i øjnene netop på et tidspunkt, da de store parter på arbejdsmarkedet har påbegyndt deres meget vigtige forhandlinger.

Det er som sagt et minimumsbudget, vi har foran os; tør finansministeren blot antyde, hvad han og regeringen har af planer for udvidelse af statens virksomhed? I det arbejdsprogram for de nærmeste år, som den konservative folketingsgruppe lige har ved-

taget, vedkender vi os, at der foreligger en række samfundsopgaver, som trænger sig på, og som et moderne, foranderligt samfund skal løse, ofte ved offentlig indsats. Men vi erkender, at en del forslag må udskydes, indtil de økonomiske forudsætninger er tilvejebragt, og her må jeg bl. a. af hensyn til hr. Lysholt Hansen citere:

„Vi anser det for afgørende, at lovgivningen respekterer samfundets økonomiske bæreevne.“

Vi siger også, at det offentliges anlægs- og driftsudgifter ikke må forøge efterspørgselspresset, men kun bør øges i takt med produktionsstigningen i erhvervslivet. Dette er ikke ændret ved vort landsrådsmøde i weekenden. Er nationalindkomsten 80 milliarder kr., og stiger den med ca. 4 pct. — lad os håbe, den gør det — er dette 3,2 milliarder kr. Tager det offentlige rundt regnet $\frac{1}{3}$ heraf, er der tilbage 1 milliard kr. at gøre godt med i den offentlige sektor.

Så står vi stille, siger nogle — måske bl. a. hr. Lysholt Hansen — men jeg siger nej til en sådan påstand. Der findes nemlig to muligheder for bevægelse og for en god ændring i de offentlige udgifter. Den ene hedder rationalisering; lad os gennemføre en virkelig tilbundsgående administrativ reform, hvor vi bl. a. tager den moderne teknik kraftigt i anvendelse. Jeg noterer med glæde, at finansministeren i sin redegørelse lægger megen vægt på at rationalisere og effektivisere de offentlige institutioner, og vi vil gerne hjælpe ham dermed; vi synes, det hidtil ikke er gået hurtigt nok. Og så har vi videregående tanker desangående, bl. a. om en anden fordeling af udgifter og ansvar mellem stat og kommuner. Vi har regnet på det — jeg tror ikke, hr. Lysholt Hansen har gjort det — og vi mener, at vi alligevel kan holde en moderat og passende lav kommuneskatteprocent. Den anden måde er at overveje, om nu alle de statsudgifter, der hidtil er blevet anset for faste eller lovbundne, også bør stå urørlige. Det mener vi ikke de bør, og bl. a. mit partis politiske ordfører, hr. Poul Møller, har tidligere sagt det, og han blev stærkt kritiseret derfor. Derfor kan både han og jeg og mange andre med tilfredshed konstatere, at selve finansministeren i redegørelsen siger følgende:

„Skal vi skaffe midler til at tage de nye opgaver op, der trænger sig på i de kom-